

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINSTARSTVO OBRANE**

**PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU
PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U
MIROVNOJ MISIJI UJEDINJENIH NARODA U SREDNJOAFRIČKOJ
REPUBLICI I ČADU (MINURCAT)**

Zagreb, siječanj 2009.

PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNOJ MISIJI UJEDINJENIH NARODA U SREDNJOAFRIČKOJ REPUBLICI I ČADU (MINURCAT)

I. USTAVNA OSNOVA

Na temelju članka 7. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske pokreće se postupak za donošenje Odluke o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT) – u daljnjem tekstu Odluka.

II. OCJENA DOSADAŠNJEG STANJA

Sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama u skladu je sa strateškim opredjeljenjem Republike Hrvatske čime se naša država svrstava među odgovorne članice međunarodne zajednice koje su spremne preuzeti svoj dio tereta opće sigurnosti.

U skladu s odlukama Hrvatskog sabora od 13. srpnja 2007. ("Narodne novine" broj 76/07), 28. ožujka 2008. ("Narodne novine" broj 38/08) i 15. prosinca 2008. ("Narodne novine" broj 148/08) odobreno je sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u ukupno 15 mirovnih misija Ujedinjenih naroda.

U navedenim mirovnim misijama angažirano je ukupno 133 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske od kojih je najveći broj upućen u mirovnu misiju Ujedinjenih naroda na Golansku visoravan (UNDOF) ukupno 95 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske. Ostali pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske sudjeluju u 11 mirovnih misija, i to: u Etiopiji i Eritreji (UNMEE), u Indiji i Pakistanu (UNMOGIP), u Zapadnoj Sahari (MINURSO), u Obali Bjelokosti (UNOCI), na Cipru (UNFICYP), u Gruziji (UNOMIG), u Burundiju (BINUB), u Liberiji (UNMIL), u Sudanu (UNMIS), na Haitiju (MINUSTAH) i u Libanonu (UNIFIL).

Odlukom Hrvatskog sabora od 8. prosinca 2006. ("Narodne novine" broj 133/06) odobreno je sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji u Afganistanu (ISAF). Trenutno u mirovnoj misiji u Afganistanu sudjeluje 276 pripadnika, a tijekom 2008. godine moguće je u mirovnu misiju uputiti do 300 pripadnika.

Odlukom Hrvatskog sabora od 15. srpnja 2008. ("Narodne novine" broj 85/08) odobreno je sudjelovanje pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj operaciji Europske unije u Čadu i Srednjoafričkoj Republici (EUFOR THAD/RCA) u skladu s kojom je u mirovnu operaciju u listopadu 2008. na rok od šest mjeseci upućeno 15 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska trenutno u 13 mirovnih misija i operacija ima angažirano ukupno 424 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, a broj se kraće u granicama utvrđenim Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske 2006. – 2015.

III. RAZLOZI I CILJEVI DONOŠENJA ODLUKE

Situacija u Sudanu i prelijevanje krize na susjedne države jedan je od značajnijih izazova s kojim su suočeni Ujedinjeni narodi u okviru svoje odgovornosti za očuvanje međunarodnog mira i sigurnosti.

Sukob u području Darfura u zapadnom Sudanu započeo je 2003. godine nakon što su pobunjeničke skupine započele napade na vladine ciljeve, tvrdeći kako su njihove zajednice diskriminirane na račun arapskih.

Nemiri i nestabilnost proširili su se iz područja Darfura i prešli na susjedne države Čad i Srednjoafričku Republiku. U te dvije države uz stotine tisuća sudanskih izbjeglica prebjegle su i tisuće izbjeglih stanovnika Čada koji su bježali od nasilja proizašlog iz sukoba između etničkih arapskih i afričkih stanovnika Čada.

Kontinuirani ciklusi nasilja i teška humanitarna situacija u Darfuru zahtijevali su žurnu međunarodnu reakciju radi stabilizacije situacije na terenu i osiguranja uvjeta za postizanje mirovnog sporazuma.

Mirovna misija Ujedinjenih naroda u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT) ustanovljena je rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda broj 1778 od 25. rujna 2007., a sastavljena je od policijskih časnika, časnika za vezu (vojna i civilna komponenta) koji imaju zadaću odabira i obuke čadskih policijskih službenika za humanitarnu zaštitu te nadziranje i promociju ljudskih prava.

Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda broj 1834 od 24. listopada 2008. u svrhu stvaranja sigurnosnih uvjeta za dragovoljan, siguran i nesmetan povratak prognanika i raseljenih osoba iskazana je namjera nastavljanja multidimenzionalne operacije u Srednjoafričkoj Republici i Čadu.

Rezolucijom se odobrava razmještaj UN-ove vojne komponente koja će zamijeniti mirovnu operaciju Europske unije u Čadu i Srednjoafričkoj Republici (EUFOR Tchad/CAR) čiji mandat završava 15. ožujka 2009.

Zadaće snaga Europske unije su zaštita stanovništva, posebice prognanika i izbjeglica; olakšavanje dostave humanitarne pomoći i osiguranje slobodnog kretanja humanitarnog osoblja; zaštita osoblja UN-a, infrastrukture, instalacija i opreme.

Na području djelovanja operacije Europske unije (EUFOR Tchad/CAR) raspoređeno je 3290 vojnika iz 23 zemlje članice Europske unije te Albanije, Hrvatske i Rusije.

U izvješću glavnog tajnika Ban Ki-moona Vijeću sigurnosti UN-a od 4. prosinca 2008. iznesen je pregled aktualnih nastojanja za osiguranje potpore potencijalnih država davateljica vojnog i policijskog osoblja za inicijalni koncept mirovne misije MINURCAT kao i prijedlog veličine i strukture vojne komponente UN-ove misije u Srednjoafričkoj Republici i Čadu. Naznačeno je kako je 16 država izrazilo želju za nastavkom sudjelovanja u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda. Glavni tajnik istaknuo je kako je ključno osigurati da ne nastane sigurnosni vakuum kad će se u ožujku 2009. povlačiti snage Europske unije (EUFOR/Tchad CAR) te pozvao države članice UN-a, posebice one koje već sudjeluju u okviru snaga Europske unije na davanje potpore mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda.

Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda 14. siječnja 2009. usvojilo je Rezoluciju broj 1861 kojom je produljen mandat mirovnoj misiji UN-a u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT) za godinu dana, odnosno do 15. ožujka 2010.

Prema Rezoluciji 1861 planirana brojčana veličina mirovnih snaga Ujedinjenih naroda iznosi do 5200 vojnika koji bi bili raspoređeni u Čadu u zapovjedništvima (gradovi N'Djamena i Abeche), u Sjevernom (Iriba, Bahai), Središnjem (Farchana, Guereda) i Južnom sektoru (Goz Beida, Koukou Angarana/GozAmer). U

Srednjoafričkoj Republici vojne snage bit će smještene u Biraou. Vojne snage trebale bi biti potpomognute s 18 helikoptera, a misija bi pod svojim okriljem trebala brojiti još i 300 policijskih službenika, 25 časnika za vezu i određen broj civilnih djelatnika.

Operativne aktivnosti mirovnih snaga UN-a bit će prvenstveno usmjerene na stvaranje sigurnosnog okružja za dragovoljan, siguran i trajan povratak prognanika i izbjeglica, zaštitu civilnog pučanstva te pružanje pomoći humanitarnim aktivnostima na područjima istočnog Čada i sjeveroistoka Srednjoafričke Republike s ciljem stvaranja uvjeta za njihovu obnovu, gospodarski i društveni razvoj.

S gledišta mogućih zdravstvenih ugroza mirovna misija u Srednjoafričkoj Republici i Čadu ocjenjuje se kao misija visokog zdravstvenog rizika.

U pogledu sigurnosnog stanja, zbog nasilja i unutarnjih sukoba u Čadu i Srednjoafričkoj Republici te prelijevanja sukoba iz sudanskog Darfura, humanitarna kriza širokih razmjera i dalje se nastavlja. Središnje vlasti i dalje nemaju mehanizme učinkovitog nadzora sigurnosnog stanja zbog čega u području odgovornosti misije djeluju brojne naoružane skupine. Mirovna misija MINURCAT ocjenjuje se kao misija sa stanjem uvećanog rizika.

U okviru mirovne operacija Europske unije u Čadu i Srednjoafričkoj Republici (EUFOR Tchad/CAR) trenutno sudjeluje 15 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske iz sastava Bojne za specijalna djelovanja angažiranih na izviđačkim zadaćama.

Odjel za mirovne operacije UN-a uputio je poziv Republici Hrvatskoj za nastavkom sudjelovanja u mirovnoj misiji pod zapovjedništvom UN-a.

U svezi navedenoga, a glede daljnjeg doprinosa međunarodnoj zajednici u stvaranju sigurnosnih uvjeta za siguran povratak prognanika i raseljenih osoba te pružanje pomoći humanitarnim aktivnostima na područjima istočnog Čada i sjeveroistoka Srednjoafričke Republike predlažemo da Hrvatski sabor donese odluku kojom će se omogućiti sudjelovanje postrojbe Oružanih snaga Republike Hrvatske s ukupno do 15 pripadnika u trajanju od šest mjeseci (jedna rotacija) u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT).

Predmetnom Odlukom Hrvatskog sabora predlaže se da pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske koji sudjeluju u mirovnoj operaciji Europske unije u Čadu i Srednjoafričkoj Republici (EUFOR TCHAD/RCA) po završetku mirovne operacije 15. ožujka 2009., nastave sa sudjelovanjem u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT) do travnja 2009. godine kada će se izvršiti njihova zamjena.

IV. POTREBNA FINACIJSKA SREDSTVA

Financijska sredstva za troškove sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda u Čadu i Srednjoafričkoj Republici (MINURCAT) osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske u okviru razdjela Ministarstva obrane.

V. PRIJEDLOG ODLUKE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNOJ MISIJI UJEDINJENIH NARODA U SREDNJOAFRIČKOJ REPUBLICI I ČADU (MINURCAT)

Na temelju članka 6. stavka 2. podstavka 6. Zakona o obrani ("Narodne novine", br. 33/02, 58/02 i 76/07) i članka 4. stavka 1. Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu ("Narodne novine", broj 33/02), na prijedlog Vlade Republike Hrvatske, Hrvatski sabor je na sjednici održanoj _____ 2009. godine donio

O D L U K U

o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT)

I.

U mirovnu misiju Ujedinjenih naroda u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT) upućuje se u travnju 2009. godine na rok od šest mjeseci do 15 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske.

II.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske koji sudjeluju u mirovnoj operaciji Europske unije u Čadu i Srednjoafričkoj Republici (EUFOR TCHAD/RCA) po završetku mirovne operacije 15. ožujka 2009., nastavit će sudjelovanje u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT) do upućivanja u mirovnu misiju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske iz točke I. ove Odluke.

III.

Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da po završetku sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda iz točke I. ove Odluke podnese izvješće Hrvatskome saboru.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE

Točkom I. određuje se da Hrvatski sabor donosi odluku o sudjelovanju do 15 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT) te da se pripadnici upućuju na rok od šest mjeseci.

Pravni temelj za donošenje odluke Hrvatskog sabora je članak 7. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske koji propisuje da je za prelazak Oružanih snaga preko granica Republike Hrvatske potrebna prethodna odluka Hrvatskog sabora i odredba članka 6. stavka 2. podstavka 6. Zakona o obrani ("Narodne novine" broj 33/02, 58/02 i 76/07) koja u nadležnost Hrvatskoga sabora stavlja odlučivanje o izlasku ili djelovanju Oružanih snaga izvan granica Republike Hrvatske. Stoga je u uvodnom dijelu navedena zakonska osnova za donošenje odluke.

Zakon o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu ("Narodne novine" broj 33/02) na istovjetan način u članku 5. uređuje ovo područje.

Točkom II. određuje se da će pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske koji sudjeluju u mirovnoj operaciji Europske unije u Čadu i Srednjoafričkoj Republici (EUFOR TCHAD/RCA) po okončanju mirovne operacije 15. ožujka 2009., nastaviti sa sudjelovanjem u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda do upućivanja u mirovnu misiju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u skladu s točkom I. ove Odluke.

Točkom III. Obvezuje se Vlada Republike Hrvatske da po završetku sudjelovanja pripadnika Oružanih snaga u mirovnoj misiji Ujedinjenih naroda u Srednjoafričkoj Republici i Čadu (MINURCAT) podnese izvješće Hrvatskome saboru.

Točkom IV. Određuje se da Odluka Hrvatskoga sabora stupa na snagu danom objave u „Narodnim novinama“, u skladu s odredbom članka 250. Poslovnika Hrvatskoga sabora.